

Sygn. akt IVU 1043/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Hanna Cackowska-Frank

Protokolant referent stażysta E. G.

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2013 r. w Toruniu

sprawy **K. J.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o prawo do emerytury i wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania K. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 29 marca 2013 r. (...) - 2002

z dnia 4 kwietnia 2013 r. nr (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 4 kwietnia 2013 roku w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu K. J. prawo do emerytury od dnia 31 grudnia 2012 roku i nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oraz oddala odwołanie od tej decyzji w pozostałej części;**
- 2. oddala odwołanie od decyzji z dnia 29 marca 2013 roku;**
- 3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz ubezpieczonego K. J. kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.**

/-/SSO Hanna Cackowska-Frank

Sygn. akt **IVU 1043/13**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 29 marca 2013 r. ponownie ustalił K. J. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. w wysokości 148.674,24 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru w kwocie 1.331,62 zł oraz 26 lat, 7 miesięcy i 19 dni okresów składkowych i 1 rok, 1 miesiąc i 20 dni okresów nieskładkowych. Nie uwzględniono okresów od 27.11.1986 r. do 8.12.1986 r. i od 2.01.1992 r. do 19.03.1992 r. jako okresów korzystania przez ubezpieczonego z urlopu dewizowego oraz od 31.03.1995r. do 31.05.1995r., od 17.05.1997 r. do 31.05.1997 r. i od 29.03.1996 r. do 7.06.1996 r., tj. okresów korzystania z urlopów bezpłatnych.

Z kolei decyzją z dnia 4 kwietnia 2013 r., wydaną na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił K. J. prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na niewykazanie 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych; przyjęto 5 lat, 2 miesiące i 20 dni pracy w warunkach szczególnych. Do stażu tego nie zaliczono okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 11.04.1974 r. do 30.03.1995 r. i od 1.06.1995 r. do 28.03.1996 r., wskazując, iż przedłożone na tą okoliczność zeznania świadków nie stanowią dopuszczalnego materiału dowodowego w postępowaniu administracyjnym.

K. J. złożył odwołanie od obu powyższych decyzji. Ubezpieczony domagał się ustalenia uprawnień emerytalnych wskazując, iż spełnia wszystkie przesłanki do jej przyznania, w tym legitymuje się 25-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, którą świadczył jako spawacz w (...) w B. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy spawaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym.

Jednocześnie ubezpieczony wniósł o zaliczenie do kapitału początkowego okresów urlopu wypoczynkowego od 27.11.1986 r. do 8.12.1986 r. i od 2.01.1992 r. do 19.03.1992 r., które nie zostały wykorzystane w trakcie realizacji kontraktów zagranicznych. Ubezpieczony powołał się przy tym na przepisy § 4, 5 i 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r., w świetle których okresy zatrudnienia za granicą i przypadającego po jego zakończeniu czasu wolnego z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego i dni wolnych z tytułu różnicy czasu pracy – do których pracownik nabył prawo na kontrakcie – wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Jednocześnie ubezpieczony zauważył, iż w uprzedniej decyzji ustalającej kapitał początkowy organ rentowy przyjął 319 miesięcy okresów składkowych i 13 miesięcy okresów nieskładkowych, aktualnie zaś o 6 miesięcy mniej. Niezaliczenie spornych okresów urlopów dewizowych spowodowało obniżenie tego stażu i tym samym nieuzasadnione obniżenie wysokości kapitału początkowego.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań, podtrzymując stanowiska zawarte w obu skarżonych decyzjach.

Ustanowiony przez K. J. w toku postępowania pełnomocnik z wyboru w osobie adwokata na rozprawie w dniu 6.11.2013 r. ostatecznie sprecyzował odwołanie wnosząc o przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury od dnia 31 grudnia 2012 r. oraz uwzględnienie do wysokości emerytury i kapitału początkowego okresów urlopu bezpłatnego, za który wypłacono ekwiwalent, do okresów składkowych, tj. okresów od 27.11.1986r. do 8.12.1986r. i od 2.01.1992 r. do 19.03.1992r., ustalenie odpowiedzialności organu rentowego za nieterminowe wydanie decyzji emerytalnej oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie po 360 zł od odwołania od każdej decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

K. J. urodził się (...).

/okoliczności bezsporne/

W dniu 29 listopada 2012r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę, w którym zaznaczył, że nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz pozostaje nadal w stosunku pracy w (...) spółce z o. o. w L., natomiast w dniu 3.01.2013r. ubezpieczony przedłożył świadectwo pracy na okoliczność zatrudnienia w (...) Spółce z o.o. w L. za okres od 27.07.2010r. do 30.12.2012r.

Organ rentowy uznał za wykazane na dzień 1 stycznia 1999r. 27 lat, 9 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 5 lat, 2 miesiące i 20 dni stażu pracy w warunkach szczególnych z tytułu zatrudnienia:

- od 10.07.1970 r. do 1.09.1971 r. w Stoczni (...),

- od 11.08.1986 r. do 25.11.1986 r. w (...) S.A.,

- od 28.02.1989 r. do 22.04.1989 r. w (...) S.A.,

- od 28.06.1989 r. do 31.12.1991 r. w (...) S.A.,

- od 1.08.1996 r. do 16.05.1997 r. oraz od 1.06.1997 r. do 9.06.1998 r. w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z o.o. w T..

/okoliczności bezsporne, a nadto wnioski k. 1-2 akt emerytalnych, świadectwa pracy w warunkach szczególnych k. 9, 19, i 50 akt emerytalnych, świadectwo pracy z 31.12.2012r. k. 37 akt emerytalnych, karta przebiegu zatrudnienia k. 62 akt emerytalnych/

W okresie od 11.04.1974 r. do 30.03.1995 r. i od 1.06.1995 r. do 28.03.1996r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. (od 1 lutego 1992r. – (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.. Początkowo ubezpieczony został zatrudniony w warsztacie jako ślusarz konstrukcji, w większości wykonywał wtedy prace spawalnicze, ale także prace ślusarskie. W okresie od 26.04.1972r. do 10.04.1974r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po powrocie z wojska ubezpieczony przez okres około tygodnia pracował w warsztacie, a następnie na budowach prowadzonych przez przedsiębiorstwo. Po wojsku ubezpieczony wykonywał już tylko prace spawacza.

W dniu 11.05.1976r. wystawiono ubezpieczonemu książeczkę spawacza nr (...), w której wpisano m. in. że w okresie od 5.01. do 7.05.1976r. odbył kurs podstawowy spawania łukowego, w okresie od 30.09.1976r. do 30.12.1976r. odbył kurs specjalistyczny spawania łukowego, po którym nabył uprawnienia dozоровe. Z datą 5.10.1977r. nadano ubezpieczonemu znak spawacza (01D 14), którym ubezpieczony potwierdzał fakt wykonania danego spawu dozоровego. Natomiast w okresie od 9.01. do 5.05.1978r. ubezpieczony odbył kurs podstawowy spawania gazowego. Ubezpieczony do końca zatrudnienia wykonywał prace spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na budowach prowadzonych przez przedsiębiorstwo (m. in. budowy E., T., elektrociepłowni) przy spawaniu elektrycznym i gazowym oraz cięciu gazowym. Za okres zatrudnienia w (...) od 14.09.1971r. do 15.07.1996r. wystawiono ubezpieczonemu świadectwo pracy z 31.07.1996r., w którym w pkt 8 wskazano, że ubezpieczony od 11.04.1974r. do 30.03.1995r. oraz od 1.06.1995r. do 28.03.1996r. wykonywał prace w warunkach szczególnych – spawacza – w świadectwie tym nie powołano podstawy prawnej kwalifikacji pracy jako pracy w warunkach szczególnych. Razem z ubezpieczonym w (...) w B. pracowali J. Ż. od 2.08.1963r. do 20.05.1996r. jako monter i H. D. od 7.11.1961r. do 20.05.1996r. jako pomocnik montera, monter.

/dowód: świadectwo pracy z 31.07.1996r. k. 7 akt emerytalnych, zeznania świadków H. D. – protokół elektroniczny od 00:12:53 i J. Ż. – protokół elektroniczny od 00:38:50, przesłuchanie ubezpieczonego – protokół elektroniczny od 01:05:16, świadectwo pracy k. 7 akt emerytalnych, akta osobowe ubezpieczonego k – 18 akt, akta osobowe świadków k. 19 i 20 akt sądowych/.

W okresach od 11.08.1986 r. do 25.11.1986 r., od 28.02.1989 r. do 22.04.1989 r., od 28.06.1989 r. do 31.12.1991 r. ubezpieczony wykonywał prace spawacza na kontraktach realizowanych przez (...) S.A. na W. i w N. Na okresy te udzielono ubezpieczonemu w (...) urlopu bezpłatnego. Fakt świadczenia w tych okresach pracy w warunkach szczególnych został potwierdzony świadectwem pracy w warunkach szczególnych z 23.03.2010r., którego organ rentowy nie kwestionował.

Po zakończeniu kontraktów ubezpieczony w okresie od 27 listopada 1986r. do 8 grudnia 1986r. wykorzystał 9 dni urlopu wypoczynkowego, za które otrzymał ekwiwalent za urlop wypłacony w złotych i dewizach, od części złotówkowej odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne. O ten okres uległ przedłużeniu okres urlopu bezpłatnego. W okresie od 2 stycznia 1992 r. do 19 marca 1992 r. ubezpieczony korzystał z urlopu wypoczynkowego - wykorzystał 68 dni urlopu wypoczynkowego, za które otrzymał ekwiwalent pieniężny w okresie zatrudnienia na kontrakcie; ekwiwalent wypłacono w dewizach, o ten okres uległ przedłużeniu okres urlopu bezpłatnego.

/dowód: świadectwo pracy w warunkach szczególnych k. 9 akt emerytalnych, świadectwa pracy z okresu pracy za granicą, k 32-33 akt emerytalnych/

Decyzją z dnia 26 lutego 2003 r. (...) Oddział w T. pierwszorzędowo ustalił K. J. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. w wysokości 150.454,92 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1992 r., wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł 109,07 %, a podstawa wymiaru 1.331,62 zł.

Organ rentowy przyjął za udowodnione 27 lat i 2 miesiące (326 miesięcy) okresów składkowych oraz 11 miesięcy okresów nieskładkowych. Nie uwzględniono okresów urlopu bezpłatnego od 31.03.1995 r. do 31.05.1995 r., 29.03.1996 r., 7.06.1996 r., 17.05.1997 r. do 31.05.1997 r.

/dowód: decyzja k. 38-50 akt kapitału początkowego/

W wyniku rozpoznania wniosku z 29.11.2012r. (...) Oddział w T. wydał w dniu 4 kwietnia 2013 r. skarżoną decyzję odmawiając ubezpieczonemu prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za wykazane na dzień 1 stycznia 1999 r. 27 lat, 9 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 5 lat, 2 miesiące i 20 dni stażu pracy w warunkach szczególnych z tytułu zatrudnienia w :

- Stoczni (...) od 10.07.1970 r. do 1.09.1971 r.
- (...) S.A. od 11.08.1986 r. do 25.11.1986 r., od 28.02.1989 r. do 22.04.1989 r., od 28.06.1989 r. do 31.12.1991 r.
- T. od 1.08.1996 r. do 16.05.1997 r., od 1.06.1997 r. do 9.06.1998 r.

/okoliczności bezsporne, a nadto decyzja k. 63 akt rentowych, karta przebiegu zatrudnienia k. 62 akt rentowych/

Uprzednio, skarżoną decyzją z dnia 29 marca 2013 r. (...) Oddział w T. dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego ubezpieczonego nie uwzględniając do stażu ubezpieczeniowego dodatkowo okresów od 27.11.1986 r. do 8.12.1986r., i od 2.01.1992 r. do 19.03.1992 r. jako okresów urlopu dewizowego. Nowo ustalony staż ubezpieczeniowy wyniósł 26 lat, 7 miesięcy i 19 dni okresów składkowych i 1 rok, 1 miesiąc i 13 dni okresów nieskładkowych, zaś wysokość kapitału początkowego uległa zmniejszeniu do kwoty 148.674,24 zł.

/okoliczności bezsporne, a nadto decyzja k. 58-59 akt kapitału początkowego/

Sąd zważył co następuje:

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dokumenty zawarte w aktach osobowych ubezpieczonego oraz zgromadzonych w załączonych aktach organu rentowego, którym przyznał walor wiarygodności. Żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności ani też prawdziwości zawartych w nich informacji, nie budziły one także w większości wątpliwości Sądu.

Ustalenia stanu faktycznego Sąd oparł także na zeznaniach ubezpieczonego oraz świadków J. Ż. i H. D., którzy zatrudnieni byli w tym samym okresie co ubezpieczony, zatem dysponowali bezpośrednią i wiarygodną wiedzą w przedmiocie faktycznych warunków pracy ubezpieczonego i wykonywanych przez niego czynności w spornym okresie.

Zaznaczyć zatem należy, że Sąd podzielił stanowisko ubezpieczonego, że dopiero po odbyciu zasadniczej służby wojskowej wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace spawacza, bo dopiero po odbyciu tej służby wystawiono ubezpieczonemu książeczkę spawacza jak również uzyskał on potwierdzenie odbycia kursów spawacza i uzyskania uprawnień dozorowych w tym zakresie. Nabycie uprawnień dozorowych uprawniało ubezpieczonego do wykonywania spawów dozorowych, które podlegały specjalnemu oznaczeniu indywidualnym znakiem spawacza. Posiadanie tych uprawnień czyni wiarygodnymi zeznania ubezpieczonego i świadków, że jego kwalifikacje spawacza były na tyle wysokie, że nie był on kierowany do innych prac poza spawaniem. Dodać należy, że potwierdzeniem

zeznań ubezpieczonego i świadków są zapisy w aktach osobowych ubezpieczonego, w których w angażach przed skierowaniem do służby wojskowej pojawia się określenie stanowiska pracy jako ślusarz lub ślusarz –konstruktor, natomiast po odbyciu służby wojskowej w angażach przeważa określenia jego stanowiska jako spawacz a sporadycznie ślusarz-spawacz, co w ocenie sądu nie zmienia stanowiska, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał tylko prace spawacza. Potwierdzeniem prawdziwości zeznań ubezpieczonego i świadków za ten okres są bowiem takie okoliczności jak zdobycie cytowanych uprawnień spawalniczych, w tym tytułu mistrza w zawodzie spawacza elektryczno-gazowego, wpisy w książeczce spawacza potwierdzające wykonywanie pracy spawacza nieprzerwanie od 7.05.1976r. do końca zatrudnienia w tym zakładzie (kserokopia książeczki spawacza, k-10-11 akt emerytalnych). Ponadto w aktach osobowych ubezpieczonego znajduje się sporządzona odrębnie ocena pracy zawodowej z 28.01.1986r., w której wskazano, że od 1976r. ubezpieczony jest zatrudniony jako spawacz i wykonuje prace spawacza. Pismo wymienia posiadane przez ubezpieczonego uprawnienia spawalnicze (akta osobowe, koperta k-18 akt). Dodatkowo należy zaznaczyć, że pośrednio okolicznością świadczącą o tym, że ubezpieczony wykonywał tylko prace spawacza jest fakt, że także na budowie eksportowej ubezpieczony wykonywał prace spawacza, co zostało potwierdzone świadectwem pracy w warunkach szczególnych. Wspomnieć również należy, że w świadectwie pracy ubezpieczonego w pkt 8 wymieniono jako okresy pracy w warunkach szczególnych okresy od 11.04.1974r. do 30.03.1995r. i od 1.06.1995r. do 28.03.1996r. (k-7 akt emerytalnych), czyli okresy po odbyciu przez ubezpieczonego służby wojskowej z wyłączeniem okresów urlopu bezpłatnego. W tej sytuacji należało przyjąć, że ubezpieczony już po odbyciu służby wojskowej wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace spawacza. Jednak nawet gdyby przyjąć, że prace spawacza ubezpieczony wykonywał dopiero od 7.05.1976r. – data ukończenia kursu podstawowego spawania łukowego, to ubezpieczony do końca zatrudnienia (z wyłączeniem okresów urlopu bezpłatnego i okresów chorobowego) ponad 15 lat pracował przy spawaniu elektryczno-gazowym. Zaznaczyć jednak należy, że ubezpieczony jeszcze przed podjęciem pracy w (...) posiadał uprawnienia do cięcia tlenem i szepiania elektrycznego metali (zaświadczenie z 31.08.1970r., k- 27 akt sądowych).

Przechodząc do rozważań prawnych należy w pierwszej kolejności odnieść się do regulujących możliwość przejścia na wcześniejszą emeryturę z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych przepisów art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm. zwana w dalszej części ustawa emerytalna) – w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 r. – w myśl którego urodzonym po 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku w przypadku mężczyzn – 60 lat, jeżeli w dniu 1 stycznia 1999 r. spełnili łącznie niżej wymienione warunki:

- osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat,
- posiadają co najmniej 15 – letni okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,
- nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego, a w przypadku przystąpienia złożyli wniosek o wykreślenie z funduszu i przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

W brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012r. przepis art. 184 ustawy emerytalnej wymagał dla uzyskania prawa do emerytury rozwiązania stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Prawo do świadczenia powstaje – zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej – z dniem spełnienia wszystkich powyższych warunków wymaganych do nabycia tego prawa, zaś świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu (art. 129 ust. 1 ustawy).

W przedmiocie określenia wymaganego wieku emerytalnego, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków na podstawie których przysługuje ubezpieczonemu prawo do tzw. wcześniejszej emerytury przepis art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej odsyła do „przepisów dotychczasowych”. Stosowne regulacje – stanowiące obecnie obowiązujące prawo

– zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8 poz. 43 ze zm.). Natomiast wykazy prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zostały zawarte w wykazach A i B stanowiących załącznik do tegoż rozporządzenia. W przepisach § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia w zakresie sprecyzowania stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach znajduje się odesłanie do odpowiednich przepisów resortowych.

Dla dopełnienia powyższych rozważań wskazać również należy, iż w myśl § 2 ust. 1 cytowanego rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do wcześniejszej emerytury są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 w/w rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Pod pojęciem pracy wykonywanej stale należy rozumieć pracę wykonywaną na danym stanowisku pracy, zgodnie z rozkładem czasu pracy i w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonym dla danego stanowiska. W związku z powyższym nie będzie uznawana za taką pracę praca, wykonywana, np. w połowie wymiaru czasu pracy lub tylko kilka lub kilkanaście dni w miesiącu.

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż K. J. posiada wymagany staż ubezpieczeniowy; organ rentowy w celu ustalenia uprawnień do emerytury uwzględnił na dzień 1 stycznia 1999 r. 27 lat, 9 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych, ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, w dniu (...) . ukończył przewidziany przepisami prawa wcześniejszy wiek emerytalny i rozwiązał stosunek pracy (k- 37 akt emerytalnych).

Istota sporu koncentrowała się jedynie wokół ustalenia czy praca świadczona przez ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. była pracą w szczególnych warunkach.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił w ocenie Sądu na pozytywne ustalenie tej przesłanki. K. J. wykazał – na podstawie zeznań świadków i własnych oraz dokumentów zgromadzonych w trakcie niniejszego postępowania – iż w spornym okresie zatrudnienia po odbyciu służby wojskowej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace spawacza, tj. prace określone w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A dziale XIV „Prace różne” pod pozycją 12 „Prace przy spawaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym” oraz w załączniku do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1 sierpnia 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MBiPMB nr 3 poz. 6) - w wykazie A, dziale XIV „Prace różne” w poz. 12 „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym” w pkt 1 ”spawacz elektryczny i gazowy”

Wobec powyższego Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 4 kwietnia 2013r. i przyznał K. J. prawo do emerytury poczynając od dnia 31 grudnia 2012r. (tj. daty, od której ubezpieczony nie pozostawał w zatrudnieniu).

Jednocześnie, mając na uwadze, iż ustalenia w zakresie faktycznych warunków pracy ubezpieczonego zostały poczynione na etapie postępowania jurysdykcyjnego z wykorzystaniem osobowych źródeł dowodowych, niedostępnych w toku postępowania administracyjnego, Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w myśl art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej. (pkt I sentencji wyroku).

W ocenie Sądu nie było natomiast podstaw prawnych do zaliczenia ubezpieczonemu do okresów składkowych zarówno przy ustalaniu uprawnień do emerytury i jej wysokości, jak i wysokości kapitału początkowego, okresów od 27.11.1986 r. do 8.12.1986 r. i od 2.01.1992r. do 19.03.1992 r. – tj. okresów niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego po zatrudnieniu na budowach eksportowych, za które wypłacono ekwiwalent i o które uległ wydłużeniu okres urlopu bezpłatnego w macierzystym zakładzie pracy.

Wnosząc o zaliczenia spornych okresów jako składkowych ubezpieczony powoływał się na przepis § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 27 grudnia 1974r. w sprawie niektórych uprawnień pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (tekst jedn. Dz. U. z 1990r. nr 44, poz. 259), zgodnie z którym macierzysty zakład pracy udziela pracownikowi urlopu bezpłatnego na okres skierowania do pracy za granicą (ust.1), a okres urlopu bezpłatnego, o którym mowa w ust. 1, wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, jeżeli pracownik podejmie zatrudnienie w macierzystym zakładzie pracy w terminie określonym w ust.4. (ust.3).

Niewątpliwie regulacja zawarta w cytowanym rozporządzeniu stwarza pracownikowi szereg uprawnień, których nie posiada pracownik korzystający z typowego przewidzianego przepisami kodeksu pracy urlopu bezpłatnego. Jednak w regulacji tej przewidziano jedynie wliczenie okresu urlopu bezpłatnego do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, nie przenosząc wprost tej regulacji na uprawnienia w zakresie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Nadto podany §4 ust. 3 rozporządzenia definiuje okres urlopu bezpłatnego nawiązując do treści §4 ust. 1 rozporządzenia, w którym jednoznacznie opisano przedmiotowy urlop jako „**urlop bezpłatny na okres skierowania do pracy za granicą**”. Sporne okresy wynikające z przedłużenia urlopu bezpłatnego w związku z niewykorzystaniem urlopu wypoczynkowego nie zawierają się w podanych ramach czasowych. Podkreślenia bowiem wymaga, że w spornych okresach ubezpieczony już nie był zatrudniony za granicą, bowiem w obydwu świadectwach pracy wskazano, że okres zatrudnienia zakończył się wcześniej, tj. w dniu 25.11.1986r. (świadectwo pracy z 23.03.2010r., k-34 akt emerytalnych) i w dniu 31.12.1991r. (świadectwo pracy z 23.03.2010r., k-33 akt emerytalnych). Ubezpieczonemu za sporne okresy wypłacono ekwiwalent, ale zaznaczenia wymaga okoliczność, że z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy w macierzystym zakładzie pracy ubezpieczony od tego zakładu w spornych okresach nie uzyskiwał żadnych świadczeń finansowych. Świadczenie takie stanowiące ekwiwalent uzyskiwał od podmiotu, z którym w spornych okresach nie pozostawał już w stosunku pracy (nie był w zatrudnieniu). Taki ekwiwalent wypłacony de facto przez osobę trzecią wobec istniejącego stosunku pracy nie może stanowić o kwalifikowaniu okresów obejmujących czas wypłaty ekwiwalentowej jako składkowego z tytułu jedynie formalnego zatrudnienia przez macierzysty zakład pracy nieświadczący wobec ubezpieczonego żadnych świadczeń pieniężnych (por. także uchwała SN 7 sędziów z 22.05.2013r., III UZP 1/13, Biul. SN 2013/5/16). W tej sytuacji sporne okresy nie podlegały zaliczeniu do okresów składkowych wymienionych w art. 6 ustawy emerytalnej przy ustalaniu prawa i wysokości emerytury a także przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego stosownie do art.174 ustawy emerytalnej, który w zakresie kwalifikacji okresów składkowych odsyła do art.. 6 ustawy emerytalnej.

Wobec powyższego na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. należało oddalić odwołanie od decyzji z dnia 4.04.2013r. w części, w jakiej ubezpieczony żądał zaliczenia spornych okresów do ustalenia uprawnień i wysokości emerytury (pkt I sentencji wyroku) oraz od decyzji z dnia 29.03.2013r., gdyż brak było podstaw do zaliczenia spornych okresów do wysokości kapitału początkowego (pkt II sentencji wyroku).

Mając na uwadze, że zasadne było żądanie ubezpieczonego w zakresie prawa do emerytury, na podstawie §12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163 poz. 1348 ze zm.) zasądzone od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, gdyż nakład pracy pełnomocnika i charakter sprawy nie uzasadniały zasądzenia wyższej kwoty, zwłaszcza że sprawa zakończyła się na jednym terminie (pkt III sentencji wyroku).

Przewodnicząca

SSO Hanna Cackowska-Frank